

DİNDE NAZARIN YERİ NEDİR?

Sevgili hocam, dinimizde nazarın yeri nedir. Nazar doğru mudur? Başkaları kötü gözle bakıp bize zarar verebilir mi? Ve en önemlisi eğer nazar doğru ise arkadaşım hocaya gitmiş, hoca üflemiş dua etmiş ve yüzüne okunmuş sıcak taşlar koymuş. Dinimizde böyle şeyler doğru mu ben bunların batıl inanç olduğunu düşünüyorum. Bu konuda bizi aydınlatırsanız çok sevinirim...

Cevap: Nazar vardır. Bazı insanların bakışları etkili olabilir. Bunun çaresi dua etmek, Allah'a sığınmaktır. Abdullah ibn Ab-bâs'ın rivâyetine göre de Allah'ın Elçisi (s.a.v.), Hasan ile Hü-seyn'e nazar değmemmesi için: **"E'ûzu bi kelâtillâhit-tâmmeti min kulli şeytânin ve hâmmetin ve min kulli aynin lâmmeh:** *Her türlü şeytandan, zararlı şeylerden ve kem gözlerden bütün kelimeleri yüzü hürmetine Allah'a sığınırım" du'âsıyla Allah'a sığınır*" Hz. Ayşe'nin, nazar değmesine tedâvî olarak: nazar değen kimsenin abdest alıp nazar değmiş olanın, ötekinin abdest suyu ile yıkanmasını söylediği rivâyet edilmiştir. Hasan-ı Basrî'den gelen rivâyete göre de göz değmesinin çaresi, Kalem Sûresinin 51-52. âyetlerini okumaktır:

"Ve in yekâdüllezîne keferû le-yuzlikuneke bi eb-sârî him lemmâ semiûzzikre ve yekulune innehu lemeçnûn ve mâ huve illâ zikrun lil-âlemîn: *O inkâr edenler Zikr(Kur'-ân)'ı işittikleri zaman, neredeyse seni gözleriyle devireceklerdi. 'O mecnundur' diyorlardı. Halbuki o, âlemler için uyarıdan başka bir şey değildir!"*

Nazar hakkında Hz. Peygamber'den aktarılan bu tür duâlar vardır ama nazar için birtakım aletler kullanmak, okunmuş sıcak taşları hastanın yüzüne koymak gibi şeyler batıl inançtır.

Felak Sûresi'nin sözgeliminden, Bakara: 102'nci âyetten ve sağlam hadîslerden büyü'nün ve göz değmesinin bir gerçek olduğu anlaşılmaktadır. Yüce Allah: **"De ki: 'Rabbim, şeytânların dürtüklemelerinden sana sığınırım ve onların bana uğramalarından sana sığınırım'."** âyetinde şeytânların dürtüklemelerinden, uğramalarından Allah'a sığınılması emredilmektedir. Peygamber (s.a.v.) bazı hastalıklara bazı âyetler, özellikle İhlâs, Felak ve Nâs sûrelerini okuduğu gibi, ağrıyan yere elini koyup yedi kere: "Allah'ın adıyla; bulduğum ve kurtulmak istediğim ağrıdan Allah'ın izzet ve kudretine sığınırım" derdi.

Hz. Ayşe şöyle demiştir: "Peygamber (s.a.v.), âilesinden birini (hasta halde) görünce, onu sağ

eliyle mesheder (sağ elini hastaya sürer): *“Allah'ım, ey insanların Rabbi, hastalığı gider, bu kuluna şifâ ver, şifâ veren sensin. Senin hiçbir hastalık bırakmayan şifândan başka şifâ yoktur!”* derdi.”

Rivâyet edilen hadîsler, şifâ için du'â ve âyet okumanın câiz olduğunu kanıtlar. Ama şifâyı Allah'tan değil de afsuncudan beklemek, Allah'a tevekkülü bırakıp üfürükçülerin peşine düşmek câiz olmadığı gibi, başkasına kötülük yapmak, zarar vermek amacıyla okuyup üflemek, düğüm bağlamak da harâmdır. Bu gibi insanlar, şerlerinden Allah'a sığınılması emredilen: *“Düğümlere üfleyip tufleyen şerli büyücüler”* zümresine girerler.

Şunu da belirtmek lâzımdır ki Peygamber(s.a.v.)in kendisi rahatsız olduğu zaman kendisine ve ağrıdan şikâyet eden kimselere du'â ettiğine dair rivâyetler vardır ama ne onun, ne de sahâbilerinin hastaya nüsha (musk) yazdıklarına veya nüsha taşıdıklarına veya buna cevaz verdiklerine dair hiçbir sağlam delil yoktur. Onun için fakihlerden bazıları şifâ muskası taşınabileceğini söylemiş, bazıları da bunu mekruh görmüşlerdir.

Okumak ruhsal bir telkin ve tedavidir, birini şifâyâ kavuşturması için Allah'a duâ ve niyazdan ibârettir. Şifayı veren Allah'tır. Bunun ötesinde muskacılık, üfürükçülük yapıp bu yolla geçim sağlamak İslâm dinine ve Peygamber yoluna aykırıdır.